

H. Suec.

82

Suec.

82

~~Hift. Suec. 68.~~

Hift. Suec. 68.

2. H. Sept. 1678

ORATIO

GLORIOSO NOMINI
AUGUSTISS. PRINCIPIS AC DOMINI,
DN. CAROLI

XI. D. G.

Svecorum, Gothorum, Vandalo-
rumq; Regis, &c. &c. &c.

ET FORTITUDINI EJUS
AUGUSTÆ

ac

Partæ inde, Divinis successibus,
Ipsis Nonis Dec. M. DC. LXXVI.
in Scania Ingenti Victoriæ,

Die CAROLI

A. M. DC. LXXVII.

ACADEMIÆ GREIFESWALDENSI
V. KL. Febr. semper-Festo & sancto,

Ibidem

in maxima Panegyri
publicâ Auctoritate
dicta dicataque

à

JOANNE ERNESTO *Bfuef*

Poët. & Eloqv. Prof. Ordin.

GRYPHISWALDIÆ

Typis MATTHÆI DOISCHERI Acad. Reg. Typogr. impressa 1678.

Hil. l. a.

ORATIO

GLORIOSO NOMINE
MAGISTRUS PRINCIPALIS DOMINI

DOMINI CAROLI

XI.D.G.

Stocorum, Gothorum Vandalorum
et Regis, &c. &c.

PER FORITUDINEM EIUS
AUGUSTA

Peritudo Divinis successibus
M.D.C.LXXVI
in eadem Victoria

DE CAROLI

M.D.C.LXXVI

DE CAROLI
K. K. Erbk. Kaiserlich & Königl.

Stadtm.

in proxima Panegyri

publici Auctoris

Jo. Baptistae

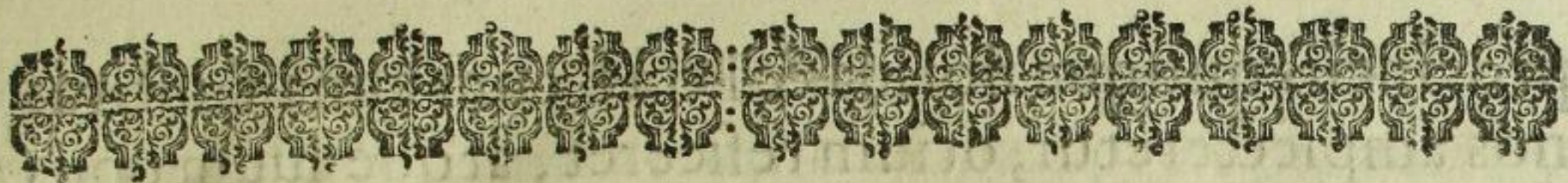
JOHANNES ERNESTUS

Post. Mag. Prof. Ordin.

GRATIA

in hunc modum Auct. Reg. imp. 1678

Magnifice Dn. Rector, &c.

Non aliâ lege constant mortalia, quàm
perpetuæ vicissitudinis, interque tot
transitus rerum, quibus agitantur hæc
omnia inq; asiduo sunt motu, unus exitus
tandem vel delectat verissimè, vel
lædit. Desinunt esse tristes tenebræ,
ubi amœnior illas lux solvit: nec obtensa cœlo nubi-
la, ac foeditas imbrium & squalor acerbam sui relin-
qvunt memoriam, si jucundior aëris status lætiorque
succedat. Ipsa illa lucidissima mundi sydera fulgorem
suum non rectiùs commendant nobis, quàm si abdan-
tur quandoque & intra nubes recedant, mox suavius
nitidiusq; proditura. Sed quis Euripus verò instabi-
les æquè undas vehit? quod tam procellosum est fre-
tum? quis aër tam turbidus ventis & vagus? atq; im-
periorum illud mare tot vorticibus fluctibusq; solici-
tatum, in quibus non alium sæpe invenit portum,
quàm cui impingatur atque illidat. Et stant Regna, &
cadunt ex nutu Altissimi: inq; partibus quoque non
rarò tanta inquietudo est, ut ab interitu abesse proxi-
mè omnia videantur; sed unde explicita tamen, tanquã
ex unica naufragii tabula, in novam iterum exsurgunt
navem. Mållem hïc aliunde magis, quàm ex nobismet-
ipsis petere exempla detur: mållem taceri posset at-
que decoro tegi silentio, quod vulnera patriæ nimis al-
tè impressa ultrò profitentur. Quàm antè hos aliquot
annos pacata omnia potentissimæ Sveciæ! quàm his

A

pro-

provinciis quoque florida & læta! cum alma faustitas nos amplecteretur, otium reficeret, atque suum opus colonus, suum civis inter gaudia mera ac plausus exsequeretur. At enim verò, quàm pulcherrimum illud quidem pacis studium, quodq; armis suis piissimis piissimus & ipse REX noster mandârat, quàm illud pacem, â nobis longissimè abstulit, inq; gravissimum, arcano quodam numinis arbitrio, mutavit bellum! ubi confurgentibus undique Hostibus convulsa pristina quies nostra, labefactata gentis robora & vires tantùm non fractæ: ut nunc vastitas latè incedat, ager jaceat & neglectus calcetur, ædes laceræ ac dissipatæ Dominum suum, Dominus ædem desyderet. Eò nempe recidimus calamitatis, quæ, cum sponte suâ se prodat ac manifestet, sileri non debeat; quamq; omnes fundi nostri ac prædia, omnesq;, quâ incedimus, viæ, ubertim nobis & copiosè loqvantur. Inter crudas autem illas ac sævas tempestates, quæq; totum nobis propè involverant cœlum, (quod felix faustumq; sit!) divinæ benignitatis radius iterum affulsit. Exeruit sese sopita in pectore vel planè sepulta, aut subducta inde, ut hostes quidem gloriabantur, Gothorū virtus: & prosperavit iis DEUS victoriam, quâ contunderetur simul ferocia inimicorum, & cæforum antè ac profligatorum sanguini atque miseriis parentaretur. Coronatus ita, qui exiit annus, optato fini, iisdemq; faustis auspiciis ingressus alter inter læticias lubentiasq; reddidit nobis heri, &, quæ religiosa ejus recordatio est, hodieque ac semper reddit, Augustam CAROLI & sanctam Lucem, quæ, veluti quodam compendio, sperata omnia & grata complectatur atque absolvat. Nempe providit nobis indulgentissimè Gratia cœlestis, ut ne inter mi-

serias

ferias abjecti aut oppressi penitus luctu, ore ægro lacrimisq; madenti festivitatem istam malè prompti obiremus: aut duceremus saltem inde melius aliquod imposterum omen, ac spem vix satis fidã, è semper sinistro metus augurio, animis conciperemus: sed ut præfenti gaudio deliniti ac gratantes invicem, vota simul pro optimo PRINCIPLE solveremus DEO ac meritas laudes. Cui uni devotioni (cum toti Academicæ solennitati hautquaquam par sim) ubi vocem hanc meam commodo, ac verè extemporali istâ subitâq; dictione nunciasum vobis, Auditores H. prope est, ut indigner mihi, quod nec in ista abundè sufficiam, & dum improbitatis detrecto crimen atque tacere hodiè grave est, indisertæ audaciæ notam sustineam. Consolatur interim ex parte me, quod meditato carmini & accuratis precibus non æquè, ac simplicitati orantium Superi attendant; quodq; in communi isto mihiq; injuncto officio deserere me pietas Vestra, Auditores, non possit. Nec præibo igitur verba, quàm vobis fortè concepta sequar: nec flagrantissimum affectum vestrum, testem subjectissimi in optimum REGEM cultus, superabo aut antevertam, saltem, quod ita voluistis, interpretabor.

Qui in pulcherrimam delati imaginem, diverso cupidinis ambitu nunc hoc, nunc illud amplectuntur & æstimant, ac collata in unum decora, prout quodque maximè advertit, colligunt sibi sensim & quasi seponunt; totamq; semel emensi effigiem Penelopes industriâ repetunt subinde, & cum expleri satietate non possint, semper ab integro ordiuntur, iterumq; ac iterum novum oculorum captantes fructum. In ipsum

& quandam Normam animo volutans, quidquid ubique venerum & elegantiarum erat, eò transferebat, sollicitè, omnibus interim satisfaciens citiùs quàm sibi; ut non revocaret crebriùs ad penicillum & effingeret, probè peritæ quondam dextræ suæ monumentum. Sed quid omnis colorum fucus? quid lineamentorum concinna temperies, quam turbare manus, quæ disposuit, potest? quid totum artificii, quantumvis perfectissimum contextum, cui à tempore vel brevi maxima timenda labe? imò quid ipsius tandem corporis nostri viva & spirans venustas, quam obfuscare curæ, & levis febricula auferre in prædâ queat? Quod si illa tamen ita distringunt nos, & divertunt voluptatem spectantiû, quid, quæso, futurum est, si amabilem alicubi virtutum omnium concentum, si pulcherrimos vitæ actus coloremq; omnem seqvaris animo tecumq; recenseas? Equidem in æternam virtutum possessionem labore omnes & studio immittimur; nec invidet se illa temerè cuiquam aut negat, facilis communisq; ingenii est: Principes tamen terræ, in isto divinitatis, quod habent, consortio, condecorat in primis, quò in excelso & supra homines collocati, hâc quoque gloriæ parte prætereant ceteros atq; excellant. Non caruit exemplorum vel ulla ætas, & neq; nostrum Sæculum sterile eorum prorsus ac expers est. Sed (quod audiat fama, livor indoleat quoque!) Augustissimo Regi nostro ex ipsorum hostium iudicio, cui amor suus officere nequit & ideò plurimùm trahit ex vero, propria quasi laus ista, & peculiaris debetur. Nam cui non prædicata mirifica Ejus pietas? quâ SORTEM OMNEM suam in uno POSITAM DEO, ipsumq; PROTECTOREM SUUM in symbolis non solùm signisq; & nummis (in quibus quidem

quidem non difficilis pietas est) sed imò in consilio omni, conatu & opere, ubique præfert. Cui non celebrata gratia Ejus? quâ non miseris hominum ac precibus, vitiis saltem iisdemq; gravioribus adducit frontem, admissionis facilimæ, affatûs blandi, comitatis prorsus obviæ atque expositæ. Et cui non benignitas Ejus in encomiis & laudibus? quâ ejectos fortunis iisdem reddit, humiles levat, afflictis opitulatur & publico simul optimo & singulorum consulit salutem. Advertistis facilè, Audd. quàm hîc transiliam omnia, atque in istum campum subverear egredi; ne amplissimam Annalium materiam levis hujus ineptè faciam & horariæ disertationis. Et certè obruor dicendorum copiâ, & nec initium facilè, nec finem invenio. Ut & designare solùm hîc quædam necesse sit, & ut alibi moderationem Regii animi, alibi Coronationis ceremoniam ac decus; ita nunc porrò, ex omni Divino virtutum & innumerabili apparatu, Fortitudinem saltè invictam probo ore & supplex delibare. Haussit illam è cœlesti Majorum Indole; quæ ex Gothorum, Palatinorum Cimbrorumq; Heroo sanguine in Ipsum prosperè deducta nil mediocre promittere, nil humile conari potest. Nam est ne aliqua tam surda fama, quæ veteres illos populos nesciat? aut suntne prisca tam rudes memoriæ, quæ facinora eorû, quibus terrarû orbem latissimè lustrâunt, non celebrent & canant? Ab his autem abiisse penitus in transversum degenerem Nepotum turbam quis credat? ut nihil magnum minari, nihil aggredi memorabile ausint. Ubi crescunt ferè femina in ortus suos, & surculus arborem fatetur, unde resectus. Quanquam solâ Avorum celebritate nati & domesticis superbire exemplis angusti pectoris sit,

B

& quod

& quod tandem terram adhuc parentem laudare sciat. Quando ingentes animæ suis se dotibus metiuntur, nec ad eunt avitæ gloriæ hereditatem, nisi meritorum antè adierint. In quem maximè morem Clementissimus CAROLUS noster Palmas laureasque Augustæ Domûs, quibus obvelatus stat undique, incitamenta habuit virtutis; veneratus ita, ut sibi asfereret, asferens ita, ut imitaretur. Evicta enim primæ ætatis teneritudine & Herculeâ veluti vi superatis molestiis, quæ Principum non minùs Regumq; cunabula, in illa communi nascendi sorte, ac plebis premunt, pro nutricum cantu atq; deliciis, quibus molliùs ferè infantes, quàm prudentiùs fortiùsq; habemur, lituos tubasq; & fulmina scloporum caput amplecti. Admotus quidem, confestim sapientibus literis & sub prudentissimo Monitore, cui omnes ceteri Principum juventutis Formatores facilè concedant, inter illa adolescens clarissima studia, quæ polliceri saluberrimum Principem & dare; quæ instruere Regium pectus ad quemvis fortunæ habitum, & Artibus togæ pariter ac sagi implere possent. Non detrahimus hîc militum gloriæ, est in campo virtuti, est telis locus: nec alio munimento quies gentium & salus constat. At quid sunt arma foris, si non consilium est domi? Quod ferrum in manu furiosi & Cyclopi pinus, ex verissimo Poëtæ commento, ubi lumen ademptum fronti est. Ruit mole suâ imperium, cui non subest ratio, & turbantur, verèque miscentur, non geruntur acies, nisi prudentia illas moderetur & regat, nisi tuta arma consiliis & prospera reddantur. Accipiat ista verò à libris Princeps, promtuariis istis antiquæ industriæ, eosq; non expeditionû solùm suarum habeat comites (ut Homerus aliquis
Alexan-

Alexandro, & Xenophon Scipioni asfit) sed & imprimis juventæ suæ moderatores. Cui si accedat postea spectata Magistri fides, quæ dirigat aureum germen in justam proceritatē & flexili animo alimenta præbeat, quàm id non in omnem vitæ post valeat usum? quàm non succurrat in tempore, istis semel quod annis fidelius hæsit? Ac inde quidem transeat ad arma tener Ascanius, verumque laborem discat sub simulacris primò bellorum, & castrensibus quibusdam meditamentis. Ita enim & in lacubus prius nautæ explorant remos, & gubernaculi regimen in flumine periclitantur, quàm marife immittant & sævisimos ejus fluctus proritent. Non aliter se composuit & gesit Gloriosissimus CAROLUS, non aliter se aptavit publico, cui præficiendus imposterum pro Patre erat. Sedere in eqvo decorè, leviq; freni admonitu in gyrum eundem flectere rectumve cursum; aut etiam in fractos passus saltumq; modulatum, pugnae adeò & pompæ attemperare, in remissionibus habitum. Porro & vibrare masculè hastam, rotare ensen, eludere alacriter ac inferre ictus, omnes petendi vitandiq; artes complecti, curæ hautquaquam secundæ fuit. Dum instrueretur interim imaginarium certamen & infestis in speciem signis concurreretur utrinque: quæ tum oculorum in Principe flamma ac vigor? quæ gubernandi ubique peritia atque Majestas? imò quis labor insolitus juxtà invictusq;, quæ pugnae constantia, quæ victoriarum certitudo? Aggerebatur vallum alibi & subitarium surgebat opus, quod perumpere Princeps juventutis, dejicere propugnatores, eniti, tueri ipse atque defendere. Nec hinc cum Pastoritio aliquo commissus grege, quibus auferre victoriam & Regem cum Cyro agere, quid

magnoperè attineat? nec ad nudum stipitem & medi-
um palum robur suum expertus, ubi audendum pluri-
mum & timendum sit nihil: sed cum armata nobilita-
tis flore & ipsis bellorum prætoribus ita congressus,
ut superaret. Conferte huc corollas vestras veteres
Athletæ, quas loquax sæpè manus vobis, aut alius jo-
cularis parumq; virilis corporis motus, vel saltata ne-
scio quæ fabula & circus dedit. Est hic, qui dignius
capiat, qui non effœminatis Artibus istis emolliit Ex-
cellsum animum & fregit, sed Heroum veterum insti-
tuto ac disciplinis se maximæ Fortunæ suæ docuit pa-
rem. Saltu cum agilibus, cum velocibus cursu, cum
robustis vecte contendisse, inter Pompeji elogia Salu-
stius reponit: sed quæ certè talia non sunt, cur Magnus
diceretur. Nam quantum est, quæso, ingenioso pede
perstringere terram & mox emicare in altum, vel et-
iam in Romano ludicro in eqvū se promptè conjicere,
& pari pernicitate desilire? Volitare porrò per aper-
ta camporum, & vel ipsis parasangis alterum præver-
tere: aut ad perticam ac ludem deponere rudimentū,
omnemq; periodum tandem absolvere & planè esse
quinquertionem? Ad corporis indurandas id faciat
vires, quibus & ignobilis quisque facilè eminet, ad bel-
li quoque munia quædam, sed viliora, conducat: ani-
mum invictum præsentemq; periculis, & unde fortis
aliquis ac magnus est, probare non possunt. Cujus ta-
men quàm certum, quàm efficax, quàm magnificentum
argumentum erat (aut potest ne quod dari illustrius?)
cernere justum certamen, pugnasq; tantum non serias
committere; agere vineas, subire, tenere fastigium,
præsides loci depellere; vel è contrario sustinere obsi-
dionem, asserere, telis nec quidquam ingestis castrum
eripe-

eripere. Sunt nonnullæ hîc corporis, confiteor, partes:
mentis tamen longè maximæ sunt, ejusdemque subli-
mis, quæ provida occasionum & sagax æstimet omnia,
fortissima sequatur; atque ausa semel, cedere porrò
nesciat ab ipso hostium sumens vires animosq; ferro.
Talem nempe habemus Invictissimum CAROLUM,
Audd. quæ nostra felicitas & hodiernum gaudium est:
talem se domi forisque, in umbratili non minùs, quàm
verissimâ acie præbuit. Nam quid ego nunc porrò
commemorem? quàm excurrere in sylvas per otium,
soleat, in illa scilicet bellorum schola obfirmaturus cœ-
leste pectus, & ex tot officiorum curarumq; turba va-
caturus aliquantulum sibi. Habent hoc Nobiles ani-
mæ, utcunque se laxent laboribus, non solvunt tamen:
sed impetrantes otii locum isti se tradunt quieti, quæ
reficiat modicè, multumque occupet. Syderum, arbi-
tror, in morem, quæ jugi agitatione se asiduè commo-
vent, & ubi stare videntur nobis, eundem saltem cur-
sum ab integro ordiuntur. Jam quid imperatrices Po-
testates nisi Lumina orbis sunt, quæ fulgorem suum,
qui illas plenior ambit, fœnerantur subjectis, & dum
indefinenter se publico impendunt, quædam non-ma-
xima negotia in ipsis remissionibus habent. Reperta
eo fini iis venatio est, ubi odoratore cane ferarum in-
dagant vestigia, excutiunt latibulis, in obtensa saltibus
retia compellunt, impediunt, occupant: aut si fugâ se
subtrahant, imminent supernè; quandoque, ubi vim
opponunt, cum spumante apro, aut cervo cornupe-
ta, ceu oblato hoste, congregiuntur. Feralia timido-
rum sunt arma, qui, dum ad extrema redacti, extrema
quoque conantur, atque ex ipsa desperatione novam
sibi spem quærunt. Cui verò ignara bestiarum rabies,
C & quàm,

& quàm, elabendii viis præclusis, exacuant in necem,
dentes, & ungues suos ad laniatus expediunt? ut exire
illarum furorem, felicitas sit; dejicere etiam ac sterne-
re, non contemnenda victoria. Stetit pulcherrimè
toties in ista palæstra Fortissimus REX noster: sed ut
ampliores arenas virtus Ejus expeteret, renitente
quidem leniter & veluti deprecante Bonitate. Prælia
quippe ardere ac pugnare, intrepidi Ducis est: sed pa-
cem, illam opulentam rerum, vel Triumphis præferre,
mitissimi REGIS. Medium hîc iter pergere tutissi-
mum, quod timoris pariter vacuum atque audaciæ: ut
nec provocet bella Princeps, nec fugiat; quorum neu-
trum ad summam proficit optatæ tranquillitatis.
Illud periculo nos exponit, & hoc neglectui; nec dee-
rit postea, qui quietos & detrectantes certamen per
ludibrium lacescat. Quàm verò nihil hîc pœnitendum
admisit Clementissimus CAROLUS! Fortunam Im-
perii sui in consilio habuit, cum lentè cunctanterq; ad
arma procederet, induens tandem novissimè, novissi-
mè etiam, precamur, & cum Gloriâ positurus. Tume-
bat bellis Germania, vetus theatrum discordiæ, &
mandaverat ille ibi ex suo auspicio administranda, cum
circa ipsum serpere propiùs hoc malū cæpit, & vicinas
sibi provincias corripere. Ingemuisse, credo, tumul-
tibus, hæc enim pietas Ejus est; nec sedendo tamen &
inspectando potuisse transmittere, quod infractum
animi robur. Didicerat enim jam olim non oblueta-
ri fatis, quæcunque obvenerint, sed ferre; Sed nec
prodere populum suum, verùm tueri. Non privati
judicii est, causas refellere, quæ maximè se dederint,
Daniæ vicinæ, ut commoveret in nos arma, spretisq;
illorum remediis, tanto proposito inniteretur. Quan-
do

do post atrocissimum illud navale certamen, in quo non virtus nos, sed fortuna cunctis rebus potentior ad extremum deseruit, (Cyclades jurâsces corruere, tanta belli moles erat) prima Scania quietem sollicitavit, & veluti torrente quodam, ita militem infudit, per hoc latus ipsius Regni viscera petitura. Interceptæ hoc subito fulmine urbes quædam, vindicatæ deinceps, acti peculatus, datæ strages, & quæ non damna armorum insolentia invexit! Dum & nostræ sensim adductæ copiæ, inq; transitu & exitinere Helmstadium liberatū, quatuor millibus Danorum in pretium operæ, nec sine signorum machinarumq; ingenti jacturâ, cæsis. Sed detrectavere de cetero aleam Dani, quam ipsi jecerant, & utcunque inseqveretur Strenuissimus REX noster, nancisci tamen non potuit, atque imponere illis pugnandi necessitatem. Fabii quippe Artibus, ut visum, fatigandi eramus, & viarum tandem fessi, ipsa illa lassitudine conficiendi, debellandi inopiâ. Dum Hostis interim, ut erat callidus temporum, novas sibi vires opesq; jungeret, & vel peregrinam in supplementum asumeret manum: quæ omnia isti, quam nobis oportuniora. Illi in propinquo subsidia, sed procul nobis: super hæc & tuta infederat ac caverat sibi loco, cum cujus iniquitate nobis propè conflictandum. Figebantur tamen denique castra, ut flumen utraque dirimeret; & apparebat tum omnia, percurato leviter milite, ad arma spectare & aciem. Cum traheretur nihilominus certamen, nisi quod velitationibus quandoque antiqua Gothorum explorata virtus; semel & per furtum noctis vigiliæ illorum in ipsis castris, nec impunè, tentatæ. Non differri tamen longiùs debuit, ingens negotium, & cui fata utriusque Nationis impu-
C 2 tanda

tanda erant; nec sollicitari fortuna, quæ multorum
Annorum magnorumque Annalium opus in aliquot
breves horas decreverat conferre. Sed quanti peri-
culi fuit, aggredi valentes & integros, aliquot succes-
sibus lætos ac feroces; quin numero jam superiores, &
in quibus tot fœdera, tot auxilia pugnarent? Certè
se miscuit hîc Divinum illud & omnipotens Numen,
& inspiravit consilia, ardoremq; ac impetum addidit,
ut conarentur atque auderent. Transmissum est flu-
men, quod jam concretum gelu deportandis dorso suo
bellis, & recipiendo quantumvis maximo oneri erat,
atque nocte sociâ, haut procul ab Hostibus ordinata
acies. Fallebat umbris ignavia & virtus: sed ubi red-
dita lux est, copiæ nostræ in oculis, quas jamdudum di-
lapsas metu crediderant & ob id immisissis speculatori-
bus inquirendas. Tum verò & Hostis tollere clamo-
rem, canere signa, potestatem sui facere. Stabat uter-
que exercitus duratus frigoribus Septentrionis, fer-
roq; ac ære, verissimo illo bellorum ornamento, coru-
scus undique ac gravis, & in eventum animosâ expe-
ctatione defixus omnibus venis colligebat iras, quas
mox in hostis sui capita, ad procellæ instar, effunderet.
Nec deerant muniis suis maximi Ductores, Reges Po-
tentissimi, quos magnus ille & decretorius dies pri-
mùm ita conjunxerat, non in animorum dextrarumq;
nexum, quod mällemus, sed acerbissimam contentio-
nem. Salutabant invicem, (nî fallit fama) memores
scilicet Majestatis suæ, quæ omni offensâ superior;
quamvis nutu strictissimi mucronis, ut in isto campo
deprehenso: tractabant suorum animos, intereqvi-
tabant, his majorum suorum facinora, illis causæ justi-
tiam, omnibus Fortitudinis Regiæ exemplum & imi-
tatio-

tationem subiciebant. Instructæ ita movebantur acies, utque è declivibus ad altiora agmina nostra ducebantur, obliquare illa ac flectere visum est, dum eò subirent, ubi Londino ex parte tegerentur, atque à tergo quædam esset securitas. Credo Musas istius Heliconis, cum Fundatorem atque Nutritium suum non minus ac nostrum, Fortissimum illum CAROLUM, generoso in vectum eqvo & latè agentem imperia cernebant, flevisse præ gaudio, ac pro felici exitu Tyrtæum aliquod carmen accinuisse. Vix autem ceperant locum nostri & fixerant gradum, ubi à præmissis manipulis coortum certamen properè in omnes desæviit. Leones Aquilonis, non homines diceres confertos. Vulnera, cædes, terror, furorque miscebant omnia. Hinc spicula, illinc tela, globorumque ferreus imber volitabant: ac præ fumo & pulvere, fragoribusque & strepitu aurium pariter ac oculorū cessabat usus. Concurrebatur tamen ex ordine ad quædam notam vocem: sed uti in sinistrum hostium nostrumque dextrum cornu longè gravissima impressio fieret. Diu pugnatum accerrimè & Marte dubio, dum pro se quisque tueri Regem suum (qui illic uterque stabant) aut in ore ejus gloriosius oppetere pulchrum ducebat. Tandem agnovit vim Gothorum ad extrema invictam hostis & cessit. Inhæsit illi REX Gloriosissimus robore militum suorū ac ipso flore succinctus, magnâque datâ strage, exceptisque quàm plurimis, persequi longi⁹ fuit religio, quos formido ac metus in obsequentem nobis amnem præcipitabat. Evasere paucissimi: plerique, quibus ferrum pepercerat, aut captantium dextræ, hausti istis gurgitibus non cruentâ quidem, sed nec siccâ morte perierunt. Pars tamen, dum ceteri fugiunt, ad alte-

D

rum

rum & dextrum cornu digressa erat, adeoq; auxerat, numeros, ut duo hostium uni nostrum certarent; Parumq; abesset, quin virens jam in manibus Augustissimi REGIS nostri palma ab illa parte amitteretur. Certè iniquior hîc paulò fortuna visa est, cujus mox tamen ipsam pœnituit. Expectabat quippe REGEM, cui se totam addixerat, ut quacunque incederet Ipse, semper felicitas Illum atque victoria sequerentur: cujus & erant participes, qui proximè adhærebant fortunæ Ejus, Famæ Regiæ ministri & gloriæ. Inclinaverat jam nostra in fugam acies, & in ore adhuc præliantium langvor metusq; eminebant: cum superveniens REX noster lapsas res suorum restituit, reliquias hostium dissipavit, fudit, arêâ belli totâq; penè provinciâ expulit. Arma, signa, omnes machinæ, omnisq; militiæ apparatus præmium victoriæ fuit: eâdemq; ut plenius frueretur exercitus, spolia ipsi hostium relicta, nihilque ex iis Victoriosus noster CAROLUS, quàm lauream suam decerpfit. Parum plerique adversus fortunæ obsequia cauti sunt, nec æstimant instabiles ejus vices, dum blanditur & fovet. Unde & evenit, ut sæpè hostium victores se vicissim sævitia suæ præbeant vincendos, inque miseram captivorum & inermem turbam ferro ac flammis grassentur. Par in utraque fortuna animus AUGUSTISS. CAROLI, h, e. verè invictus ac fortis. Nihil in victos durius voluit consultum, habuit, benignè, & renunciantes sanctè hostilitati sine pretio quoque dimisit. Tanquam parum strenuus esset, nisi & clemens; nisi mortem pro meritis vitâ, libertate, patriâ donaret, & ex hostibus sibi faceret amicos. Malè tuta victoria est, in corpora sola quæ exercetur; ad animos quoque pertineat necesse est, sed quos una
boni-

bonitas vincit. Verè ergò vicit vinxitq; Gloriosissimus CAROLUS, quos ita sibi in perpetuum devinxit, ut nullâ lege ab amore solvi queant, cùm maximè à servitute in præsens soluti. Et amplectentur hi certè confessionis istam Gloriam suisq; posteris tradent, propagandam deinceps ad feros nepotes, meruisse REGEM Benignissimum, ut vinceret; meruisse, ut victoriæ Ipsi & Triumpho continerentur. Donet Illi hoc, ô donet! gratia cœlestis; unde omnis illa nobis prosperitas, & hesternæ hodiernæq; Carolinæ lucis lætitia est. Nam etsi non dissimulanda Præfectorum militumque solertia sit, quâ, ut se dignos præberent tanto REGE, adversus arma hostemq; intrepidi, durissima quæq; & aspera adierunt: tamen omnis conatus, omnisque successus, partumq; decus omne merito suo Numini refunditur. Tibi, inquam, ô invictissime, æterne & omnipotens DEUS. Tuæ sunt victoriæ, Tui Triumpho. Tu rexisti consilia, inspirâsti animos, obarmâsti manus, successum addidisti. Tu solus es, ô DEUS, qui sanctissimo REGIS corpori applicuisti Angelos custodes, qui inter tot hostium tela salvum nobis sospitemque servarent; qui plumbeam glandem, quæ jam Equû perstrinxerat, perq; capillos decurrerat Delicii illius nostri, tam vicino Ipsi, nobisq; imprimis periculo, fortiter prohiberent. Tibi debemus, quod hostis terrore, metu, formidine impletus; quod pons glacialis illi ruptus, non nobis: quod fusus fugatusq; & totis tandem castris exutus; Tibi, quod redditi nostratibus labantes animi, quod reparata victoriâ, quod prælia aliquot insuper victa: omnia hæc & longè plura, omnia Tibi debemus, referimus. Veneramur Te propterea & colimus hodiè, celebramus nomen Tuum: parentes

liberis, liberi posteris cantabunt ac tradent, nec inter nos gratia illius facti unquam abolefcet. Sed fave beneficiis, quæ ipse tribuifti, & fuperadde perpetuitatem. Pro Optimo REGE & Patre, pro CAROLO XI. nofta follicita pietas eft. Quæ cum nôllet Tibi in omnium ore loqui confusè, publicus ego Tibi hîc ejus interpres & fupplex aſto. Admitte preces noſtras & audi. Protege, cuſtodi & ſerva nobis hoc Tuum Depositem, AUGUSTUM CAROLUM XI. Nulla maligna vis ad Ipfum penetret, nulla follicitudo premat. Fons bonorum inexhaufus es: da ergò & dona. Da, precamur, ſperata, da optata omnia. Da felicia arma noſtro CAROLO, da victoriarum glorioſum curſum. Maximum cœli munus Bonus Princeps eft: Da porrò & conſerva nobis propitium ac bonum, hoſtibus formidabilem. Illum Majeflatis, & in te pietatis, in nos Clementiæ vultum, quo mihi hîc ponè imminet & devoto ore ſuſpicitur, Illum verò imbue flammis victricibus, ut oculo ſuo terreat legiones inimicas ac fuget: vel da potiùs auream Illi nobisq; pacem; ſed decoram, ſed fidam, ſed conſtantem. Quæ almâ ac perenni fauſtitate Regna Ejus ac ditiones, hancq; Provinciam & in ea Urbem noſtram atque iſtam Sapientiæ Arcem ac ſedem dulciſſimè amplexa, totiesq; & toties, ſemperq; ſub novo lætitiæ argumento, reducat nobis CAROLINAM Lucem, Feſtam perpetuò & ſanctam, poſterisq; memorandam.

D I X I.

Geb-Lied/

so letztlich vom Auctore in eyl beygefüget.

Was funckelt im Duncckeln so lieblich uns zu/
zu mahlen mit Strahlen die Felder und Auen?
helleuchtender CARLEN - Stern bist es
(nicht du?)

ô gieb uns dein schönes Liecht näher zu schauen.

Ihr Fackeln des Himmels/ befodert den Lauff/
Entfliehet und ziehet von nächtlicher Wache/
es zäumet die Sonne die Pferde schon auff/
daß sie uns ein freudiges CARLEN - Fest mache.

Sey drey mal willkommen du edelstes Liecht/
du bringest Erquickung und reiches Ergehen/
vermagst uns alleine/ wenn alles gebricht/
auff Leyden in Freuden und Wonne zu setzen.

Wir stimmen ein jauchzendes Jubel-Lied an/
und lassen die Seyten von weiten erklingen/
es eilet ein jeder/ so gut er nur kan/
der Treue Pflicht-schuldiges Opffer zu bringen.

Da sieht man des Alters erstorbenen Geist
ermuntert in CARLEN erwärmenden Flammen:
dort thut sich/ was Jugend und kindisch noch heist/
mit Männern geübeter Sinne zusammen.

Hier lalt sichs/ da spricht sichs / da singet ein Paar/
dort hört man ein muhtiges Harpffen-Gethöne/
der Musen drey-drey mal beschwisterte Schar
frolocket/ und alle getreueste Söhne.

Auch Echo/ das Lust-Kind / spielt selber mit drein/
es schicket erwiederte Sylben zu rücke /
daß unser Beginnen nicht einzel muß seyn/
und was wir jetzt wünschen/ ein doppelt Gelücke.

E

Grof=

Großmächtigster Noorden-Held / himmlisches Pfand / E. Pfand
du ô außertwehltes Geschlechte der Götter / E. der Götter /
des Tugend Süd / Osten / Nord / Westen bekand / E. bekand
ein Schrecken der Feinde / der deinen ein Ketter : E. Ketter /

Wie tapffer ! wie warstu so muhtig im Streit ! Echo. im Streit
wie blitzten in Schonen dein Ruch-Schwerdt und Waffen ! E. und
(Waffen

wie reichlich vermochte die treffliche Beut Echo. Beut
den Feinden den Vnmuht / uns Freude zu schaffen ! E. zu schaffen :

Sie gaben den Rücken und räumten das Feld / Echo. das Feld
da deine Standhaftigkeit solches erhalten / E. erhalten :
man sahe mit Wunder dich sieghafften Held / E. den Held
jezt Führers- jezt Kriegers-Platz rühmlich verwalten. E. verwalten

Doch mischte sich Gütigkeit unter dem Grim / Echo. im
der dir sich Ergeben in Schonen zu schonen / E. schonen /
Sey gnädig : war dennoch der Lindigkeit Stim / E. im
ob wol die Gerechtigkeit reizte zu lohnen. E. lohnen.

Bleib immer so gütig / bleib immer gelind / Echo. Gelind
Du Sonne / Du Bonne / Du Krone der Zeiten ; E. Zeiten
es müssen die siegenden Waffen geschwind E. geschwind
uns Edelen Frieden und Ruhe bereiten. E. bereiten.

GOTT gebe Glück / Leben / Gesundheit und Heyl / Echo. Heyl !
es treuffle der Himmel dir lauter Gedenen / E. Gedenen !
er selber sey endlich dein erbliches Theil E. erblich's Theil
laß aber indessen uns lange dein freuen. E. dein freuen !

Hist. Succ. 82

